

बीमा समिति

कुपण्डोल, ललितपुर

सेवा: बीमा समिति सेवा
श्रेणी: अधिकृत द्वितीय
समूह: कानून
पद: उप निर्देशक
परीक्षाको किसिम: खुल्ला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा

खण्ड क
पाठ्यक्रम योजना

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: ३००

पत्र	बिषय	पूर्णांक	उत्तिर्णाङ्क	समय	परीक्षा प्रणाली
प्रथम	संविधान र कानून, कानूनका ब्यवहारिक पक्ष, अदालती काम कारबाही (Constitution and Law, Practical Aspects of Law, Court Process)	१००	४०	४ घण्टा	बिषयगत
द्वितीय	बीमा सम्बन्धी कानून र वित्तिय क्षेत्र सम्बन्धी कानून (Insurance Law and Law related to Financial Sector)	१००	४०	४ घण्टा	बिषयगत
तृतीय	बीमा र समस्या समाधान (Insurance and Problem Solving)	१००	४०	४ घण्टा	बिषयगत

द्वितीय चरण: कम्प्युटर सीप परीक्षण तथा ब्यक्तिगत अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ५०

क्र.सं.	बिषय	पूर्णांक	उत्तिर्णाङ्क	समय	परीक्षा प्रणाली
१	कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	२०	—	३० मिनेट	प्रयोगात्मक
२	ब्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	३०	—	—	मौखिक

खण्ड ख
पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: **संविधान र कानून, कानूनका ब्यवहारिक पक्ष र अदालती काम कारबाही (Constitution and Law, Practical Aspects of Law and Court Process)**

समूह	बिषय	प्रश्नको विवरण			समय		
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक			
क	संविधान र कानून	६	५	४०	४ घण्टा		
		१	१०				
ख	कानूनका ब्यवहारिक पक्ष	३	५	२५		४ घण्टा	
		१	१०				
ग	अदालती काम कारबाही	५	५	३५			४ घण्टा
		१	१०				
कूल जम्मा		१००		१००			

समूह क: **संविधान र कानून (Constitution and Law)**

निम्न लिखित विषयहरूबाट ६ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ संविधानवाद
- ❖ नेपालमा संवैधानिक विकास
- ❖ नेपालको वर्तमान संविधान
- ❖ कार्यपालिका, ब्यवस्थापिका र न्यायपालिका
- ❖ मौलिक हक, निर्देशक सिद्धान्त र राज्यका नीतिहरू
- ❖ संवैधानिक निकायहरूको कार्य तथा कार्यक्षेत्र
- ❖ मानव अधिकार
- ❖ कानूनको स्रोत र कानून निर्माण प्रक्रिया

समूह ख: **कानूनको ब्यवहारिक पक्ष (Practical Aspects of Law)**

निम्न लिखित विषयहरूबाट ३ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ सरकारवादी मुद्दाको अनुसन्धान र अभियोजन
- ❖ थुनछेक सम्बन्धी प्रक्रिया
- ❖ कानूनी राय

- ❖ सरकारी मुद्दाको पुनरावलोकन र प्रतिरक्षा
- ❖ बहसकला तथा बहस व्यवस्थापन

समूह ग: अदालती काम कारबाही (Court Process)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ५ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ हकदैया, म्याद, हदम्याद र तारेख
- ❖ अदालतको अधिकार क्षेत्र
- ❖ लिखतहरूको दर्ता र दरपिठ
- ❖ कोर्ट फि, धरौटी र जमानी
- ❖ बयान, बकपत्र, वारेसनामा र सकारनामा सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
- ❖ अन्तर्कालीन आदेश तथा अन्तरिम आदेश
- ❖ फैसला सम्बन्धी सैद्धान्तिक र व्यवहारिक ज्ञान
- ❖ पुनरावेदन तथा फैसला कार्यान्वयन सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

द्वितीय पत्र: बीमा तथा वित्तीय क्षेत्र सम्बन्धी कानून (Law related to Insurance and Financial Sector)

समूह	विषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	बीमा सम्बन्धी कानून	८	५	५०	४ घण्टा
		१	१०		
ख	वित्तीय क्षेत्र सम्बन्धी कानून	८	५	५०	
		१	१०		
कूल जम्मा		१००		१००	

समूह क: बीमा सम्बन्धी कानून (Insurance Law)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ८ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ बीमा ऐन, २०४९ (Insurance Act, 2049)
- ❖ बीमा नियमावली, २०४९ (Insurance Regulation, 2049)
- ❖ बीमा समितिबाट जारी भएका निर्देशिकाहरू (Directives issued by Beema Samiti)

समूह ख: वित्तीय क्षेत्र सम्बन्धी कानून (Law related to Financial Sector)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ८ वटा छोटो प्रश्नहरू र एउटा लामो प्रश्न सोधिने छ । प्रत्येक छोटो प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ भने लामो प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ ।

- ❖ कम्पनी सम्बन्धी कानून (Company Law)
- ❖ बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी कानून (Law related to Bank and Financial Institution)
- ❖ धितोपत्र सम्बन्धी कानून (Securities Law)
- ❖ करार सम्बन्धी कानून (Contract Law)
- ❖ विद्युतीय कारोवार सम्बन्धी कानून (Cyber Law)
- ❖ मध्यस्थता सम्बन्धी कानून (Arbitration Law)
- ❖ सम्बन्धी सुद्धिकरण सम्बन्धी कानून (Money Laundering Law)

तृतीय पत्र बीमा (Insurance)

समूह	बिषय	प्रश्नको विवरण			समय
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	
क	बीमा	१०	५	५०	४ घण्टा
ख	समस्या समाधान	१	२५	५०	
कूल जम्मा		१००		१००	

समूह क: बीमा (Insurance)

निम्न लिखित विषयहरूबाट १० वटा प्रश्नहरू सोधिने छ र सबै प्रश्नहरूको उत्तर दिनु पर्नेछ । प्रत्येक प्रश्नको अंकभार ५ हुनेछ ।

- ❖ बीमाको उत्पत्ति र विकास (Origin and Development of Insurance)
- ❖ बीमाको परिचय तथा महत्व (Introduction and Scope of Insurance)
- ❖ जीवन बीमा, निर्जीवन बीमा तथा पुनर्बीमा (Life Insurance, Non Life Insurance and Reinsurance)
- ❖ लघुबीमा (Microinsurance)
- ❖ म्यादी जीवन बीमा, सावधिक जीवन बीमा तथा आजीवन जीवन बीमा (Term Life, Endowment Life and Whole Life Insurance)
- ❖ अग्नी, सामुन्द्रिक, मोटर, हवाई, इन्जिनियरिङ, विविध बीमा (Fire, Marine, Motor, Aviation, Engineering and Miscellaneous Insurance)
- ❖ बीमाका सिद्धान्तहरू (Principles of Insurance)
- ❖ नेपालको हालको बीमा बजारको स्थिति (Current Status of Nepal's Insurance Market)
- ❖ लघुबीमा (Microinsurance)

- ❖ राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको विकासमा बीमा क्षेत्रको भूमिका (Role of Insurance in Development of National Economy)
- ❖ बीमा व्यापारमा बीमा मध्यस्थकर्ताको भूमिका: बीमा अभिकर्ता, बीमा सभेयर तथा बीमा दलाल (Role of Insurance Intermediaries: Insurance Surveyor, Insurance Surveyor and Insurance Broker)

समूह ख: समस्या समाधान (Problem Solving)

बीमासंग सम्बन्धित कुनै कानूनी समस्याको विवरण दिइनेछ । दिइएको समस्याको मुख्य बुँदाहरूको विश्लेषण गरी समस्या निराकरण गर्ने ब्यवहारिक सुझाव र सम्बन्धित नीति नियमको ब्यहोरा समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

खण्ड ग

पाठ्यक्रम सम्बन्धी सूचना

१. यो पाठ्यक्रमको रूपरेखा तथा परीक्षा योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) तथा दोस्रो चरण (कम्प्युटर सीप परीक्षण र ब्यक्तिगत अन्तर्वाता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र दोस्रो चरण (कम्प्युटर सीप परीक्षण र ब्यक्तिगत अन्तर्वाता) मा सम्मिलित गराइनेछ ।
३. यो लिखित परीक्षा योजना एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा बीमा समिति सेवाका प्रशासन समूह अन्तर्गत पर्ने सबै निर्देशक पदको लागि प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्र अनिवार्य हुनेछ ।
४. खुल्ला र समावेशी समूहको एउटै प्रश्नपत्रको माध्यमबाट एकीकृत परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।
५. लिखित परीक्षामा प्रश्नपत्रहरूको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । प्रतियोगीहरूले नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै माध्यमबाट उत्तर दिन सक्नेछन् ।
६. प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) र दोस्रो चरण (कम्प्युटर सीप परीक्षण तथा ब्यक्तिगत अन्तर्वाता) को कूल अंक योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।
७. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका अंकका प्रश्नहरूको हकमा सबै अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा दुई भन्दा बढी भाग वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा दुई भन्दा बढी टिप्पणीहरू सोध्न सकिनेछ ।
८. विषयगत प्रश्न हुने पत्र वा विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टा छुट्टै उत्तर पुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तर पुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ ।
९. यस पाठ्यक्रम अन्तर्गतका पत्र वा विषयका विषयबस्तु मा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरिएका) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
१०. यो परीक्षायोजना तथा पाठ्यक्रम लागू भएपश्चात यस अघि कायम रहेको परीक्षा योजना तथा पाठ्यक्रम स्वतः खारेज हुनेछ ।

समाप्त